

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

LRS Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui
Vidaus reikalų ministerijai

2019-07-10 Nr. 2019/32

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS REGIONINĖS PLĖTROS
ĮSTATYMO NR.VIII-1889 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjungos (toliau – LVBOS), vienijančios virš 1400 kaimo bei miesto bendruomenių organizacijų, aktyviai veikiančių visuose Lietuvos regionuose, taryba nuodugniai susipažino su teikiamu LR regioninės plėtros įstatymo Nr.VIII-1889 pakeitimo įstatymo projektu ir iš esmės pritaria šiam įstatymo projektui, tačiau, remdamasi savo bendruomeninių organizacijų patirtimi, kad iki šiol vietos bendruomenių organizacijų atstovai nebuvo kviečiami atstovauti regionų plėtros tarybose, siūlo kelis pakeitimus.

1. Turi būti patikslintos *socialinių ir ekonominių partnerių* sąvokos bei šių partnerių skyrimo į regionų plėtros tarybas tvarka. 2019 m.gegužės 15 d. LR Vyriausybės nutarime Nr. 473 „Dėl socialinių ir ekonominių partnerių pasiūlytų atstovų skyrimo į regionų plėtros tarybas ir atšaukimo iš jų tvarkos aprašo yra numatyta pakeitimo“ 3 p. nurodyta, kad „*Vidaus reikalų ministerija...*, atrinkdama socialinius ir ekonominius partnerius vadovaujasi šiais kriterijais: ... 3.2 atstovavimo apimties (socialiniai ir ekonominiai partneriais turi atstovauti platesnės gyventojų ir (arba) organizacijų grupės interesais“ ir pažymima, kad socialiniais partneriais kviečiamos ir nevyriausybines organizacijos. Regioninės plėtros įstatyme jau įrašyta, kad socialiniais partneriais yra ir bendruomeninės organizacijos, ir kitos nevyriausybines organizacijos. LVBOS siūlymai, kad regionų plėtros tarybose dalyvautų ir tų regionų asocijuotų bendruomenių struktūrų atstovai, Vidaus reikalų ministerijai jau buvo teikti ne kartą.

Taip, 2015 metų LVBOS sutartyje su VRM, LVBOS pripažįstama socialiniu partneriu, įrašytas ir bendradarbiavimas regioninės politikos ir savivaldos stiprinimo srityse. Savo raštuose 2017-01-31 Nr. 2017/08 ir 2018-09-18 Nr. 2018/18 LVBOS teikė pasiūlymus dėl regionų politikos kryptių, kuriais mūsų atstovavimo klausimą Regionų plėtros tarybose prašėme išspręsti iki 2019 metų pradžios. Raštuose pažymėjome, kad „*Apgailestaujame, kad buvo atsisakyta esminių sprendimų Regionų politikoje. ..., realaus bendruomenių atstovavimo Regionų plėtros tarybose nebuvimas yra*

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

stabdys regionų plėtrai“. Šiais metais delegavome mūsų vietos bendruomenių atstovus į visas regionų plėtros tarybas ir manome, kad vietos bendruomenės yra neatsiejama regionų dalis. Dabartiniu metu į regionui aktualių klausimų sprendimą regionų plėtros tarybose per deleguotus regionų savivaldybių atstovus dažniausiai įtraukiami tik verslo atstovai, kurių interesai neretai atitinka vietos savivaldos politinės daugumos ir (ar) su ja susijusių asmenų interesus, bet ne regiono bendruomenės daugumos interesus. Dėl tokių regionų plėtros tarybų sudėties formavimo principų netolimoje ateityje gali kilti nemažai interesų konfliktų.

Dėl socialinių ir ekonominių partnerių apibrėžimo pažymėta ir Specialiųjų tyrimų tarnybos tyrimo 2018-04-04 išvadoje „Dėl korupcijos rizikos analizės regionų plėtros srityje“ Nr. 4-01-2515, 2018-07-31 rašto Nr. L-01-5923 priede „**Korupcijos rizikos analizės išvadoje pateikiamų analizės išvadoje pateiktų pasiūlymų stebėseną**“ pažymėta, kad, cituojame: „...2.1. Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme, atsižvelgiant į regionų plėtros tarybų vykdomų funkcijų specifiką, apibrėžti socialinių ir ekonominių partnerių sąvoka, tokiu būdu panaikinant galimybę įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų rengėjams savo nuožiūra interpretuoti socialinių ir ekonominių partnerių sąvoką“. Ji iki šiol neapibrėžta, neapibrėžta ir šiame RP įstatymo pakeitimo projekte. Tose pačiose STT išvadose sakoma: „Pažymėtina, kad Lietuvos regioninės politikos baltojoje knygoje deklaruojama, jog turi būti skatinamas visų suinteresuotų visuomenės grupių dalyvavimas regioninės plėtros veikloje, kad padidinti geriausiai regiono interesus atitinkančių sprendimų priėmimo tikimybę, tačiau kol kas įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų rengėjai dėl nežinomų priežasčių prioritetą teikia vienai visuomenės grupei – darbdaviams. Manome, kad, šis pavyzdys puikiai parodo kaip lengvai įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų rengėjai gali savo nuožiūra manipuluoti įstatyminėmis nuostatomis, jeigu jos aiškiai neapibrėžtos įstatyme“.

Todėl siūlome **2 straipsnio 9 punkte** įrašyti ne „*bendruomeninės organizacijos*“, bet „*vietos bendruomenių organizacijos*“, akcentuojant, kad jų veikla regionų plėtros tarybose susijusi su vietos bendruomene, o ne bendruomenėmis (pvz. mokyklos, pypkorių, akademinė, šunų mylėtojų ir t.t.) apskritai.

2. Kategoriskai nesutinkame su **15 straipsnio 10 punkto 3) papunkčio** formuluote, kad socialinių ir ekonominių partnerių atstovai „*į Kolegiją atrenkami iš savivaldybės bendruomeninių*

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

organizacijų tarybų“, kadangi ne visų savivaldybės bendruomeninių organizacijų tarybos yra išrinktos, didelė dalis jų yra savivaldybės tarybos įtakoje, sudarytos „iš viršaus“ ir atstovauja ne vietos bendruomenių organizacijoms. Todėl gali iškilti nemažai ginčytinų problemų, neskaidrumo atveju, kai taps neaišku, kurios regiono savivaldybės bendruomeninių organizacijų tarybų atstovus išrinkti ar „atrinkti“. Tai neužtikrins ir reikiamo vietos bendruomenių interesų atstovavimo sprendžiant vietos problemas ir iškilusius uždavinius. Ir tai siejasi su aukščiau minėtomis pastabomis dėl socialinių partnerių apibrėžimo.

Siūlome 15 straipsnio 10 punkto 3) papunkčio **formuluotę: „atstovai į Kolegiją atrenkami... iš Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjungos“**. Toliau kaip tekste. Tai padėtų siekti skaidrumo sprendžiant regionų plėtros uždavinius, socialinių viešųjų paslaugų prieinamumo, viešojo valdymo tobulinimo, o vietos bendruomenės atstovams būtų suteikta reali galimybė dalyvauti priimant sprendimus dėl skaidresnio lėšų skyrimo konkreitiems projektams įgyvendinti.

Pirmininkas

Ramūnas Navickas